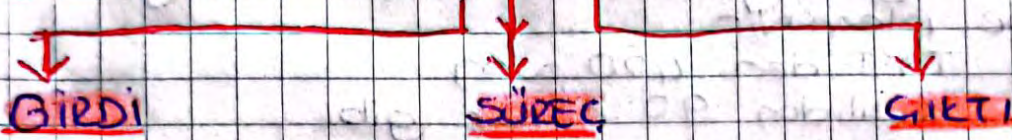

• **SİSTEM** En az bir hedefi gerçekleştirmek üzere uygun ve değişik öğelerden oluşan dirlik (coğlğı sürdüren, yenilenen, gelişen) bir örüntüdür.

• **EĞİTİMİN GERÇEKLEŞTİRMEK İSTEDİĞİ HEDEFLER**

- 1) Uzak Hedefler : Devletin hedefleridir.
- 2) Genel Hedefler : Kurumların hedefleridir.
- 3) Özel Hedefler : Dersin hedefleridir / Kazanım.

• **EĞİTİM ÖĞELERİ**

Eğitim için gerekli olanlar.

- Öğretmen
- Öğrenci
- Yönetim
- Çalışanlar
- Program

Girdilerin hedefler doğrultusunda bir araya getirildiği ve hedeflerin öğrenciye kazandırıldığı eğitim durumları.

Süreç sonunda öğrencinin sahip olduğu niteliklerdir.

* Yönetimler girdiyi kontrol eden Bu kontrol ölçme ile olur.

* Çıktılar hedeflerle tutarlı ise eğitim sistemi işliyor demektir.

* Atatürk'ün ortaya koyduğu " modern medeniyetler seviyesine ulaşmak " eğitimin **uzak hedefi** olmuştur.

Eğitimin Genel Hedefi:

Toplumun bireylerden beklediği görev ve sorumluluklar doğrultusunda gerekli bilgi ve beceriye sahip olma.

Dünya Ekonomik Forumu Göre 2025 Yılında Çalışanların Sahip Olması Gereken Temel Beceriler

- Analitik düşünme ve yaratıcılık / yaratıcılık
- Etkin öğrenme ve öğrenme stratejileri
- Karmaşık problem çözme
- Eleştirel düşünme ve analiz
- Yaratıcılık, orijinallik
- Liderlik ve sosyal etki
- Teknoloji kullanımı

ÖLÇME ve ÖLÇÜT DEĞERLENDİRME

* **Ölçme:** Öğrencinin belli bir özelliğini gözleyerek o özelliğe sayı, sembol, sıfat/kategori verme işlemidir.

→ TYT'den 450 puan
Yazılıdan 90 almak gibi...

* Ölçme farktan doğan ölçmeye temel durum farktır.

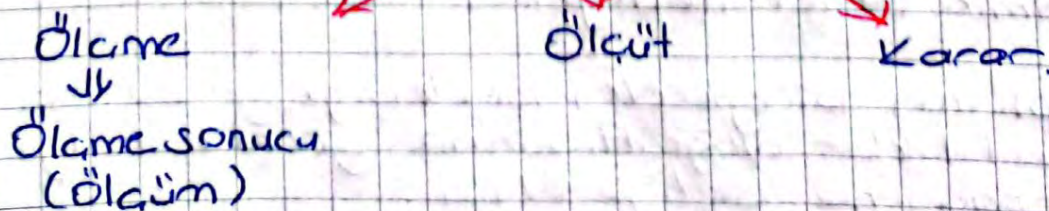
Ölçme Konuları

- Akademik başarı
- Yetenek
- Özel gereksinim alanları
- İlgi
- Tutumlar

* **ÖLÇÜT:** Ölçülen özellik hakkında karar alabilmek, yargıya varabilmek ya da değerlendirme yapabilmek için dayanak alınan referans noktası veya referans analığıdır.

* **DEĞERLENDİRME:** Bir ölçme sonucunu (ölçüm) en az bir ölçüte vurarak ölçülen nitelik hakkında karar verme işlemidir.

DEĞERLENDİRME BASAMAKLARI

ÖLÇME TÜRLERİ

Doğrudan Ölçme
(Temel Ö.)

- Gözleme Dayalıdır.
- Beş duyu organıyla algılanır.
- Yargı barındırır.

→ Cinsiyet belirleme
→ Boy ölçme
→ Diksiyon
→ Doğru okuma v.b.

Dolaylı Ölçme
(Göstergeyle Ö.)

- Davranışlar aracılığıyla Göstergeye dayalı ölçmedir.

Vergi verme
iyi bir yurttaş
olmanın göstergesi
v.b.

Türetilmiş Ölçme

- Ölçülmek istenilen özelliğin matematiksel bağıntı ile ölçülmesidir.

Hız = yol / zaman
Zekâ yapı
hesaplamak
v.b.

ÖLÇÜT TÜRLERİ

Mutlak Ölçüt

- Grubun özelliklerine bakılmaz.
- Ölçme işlemi öncesi ölçüt bellidir.
- Başarı/başarısızlığı diğerini etkilemez.
- * Geçme notu 70, Ehliyet sınavı başarı, ALES notu v.b. kriterler.

Bağıl Ölçüt

- Norm referanslı ölçüttür.
- Grubun belli bir özelliğine dayalı belirlenir.
- Ölçüt ölçme işlemi sırasında belirlenebilir.
- Bireylerin başarı/başarısızlık durumları birbirini etkiler.
- * Aritmetik ortalama, standart sapma, moda denk v.b. kriterler.

fundateacher

* Mutlak Değerlendirme:

- Mutlak ölçüt kullanılarak yapılır.
- Öğrenci ile ilgili önemli / hayati kararlarda (sınıf geçme / tek ders gibi) kullanılır.
- Muafiyet sınavlarında uygulanır.

Bağıl Değerlendirme.

- Başvuran kişi sayısının çok, alınacak kişi sayısının az olduğu sınavlarda, atama durumlarında kullanılır. (KPSS, LGS, TUS v.b.)

* Bir sınavda (YKS gibi) mutlak ve bağıl değerlendirme birarada kullanılabilir.

AMACINA GÖRE DEĞERLENDİRME TÜRLERİ

(Akademik Olanlar)

1) Tanıma ve Yerleştirme Yönelik (Diyagnostik)

- Amaç not vermek değildir.
- Sınıfsal değerlendirme ile öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyinin belirlenmesi yapılır.
- Okul / Kurum Genel Ölçme ve Değerlendirme ile seviye grupları oluşturulur.
- Muafiyet, seviye tespit sınavı örnek gösterilebilir.
- Zaman, para, emek tasarrufu sağlar.

2) Biciimlendirme ve Yetiştirme Yönelik (Formatif)

- Bir ünite sonunda kazanımların elde edilip edilmediğini belirlemeye yöneliktir.
- Amaç not vermek değildir.
- İzleme / Tanıma testleri, quizler örnektir.

3) Değer Bismeye 1.Dözey Belirlemeğe Yönelik

✓ Amaç, not vermektir. (Alanda eripi testi)

• Öğretim sürecinin sonucundaki durum tepitidin

• Bitirme sınavları, sertifika sınavları, yazılı yoklamalar örnektir.

(Akademik Olmayanlar)

4) Rehberlik Amaçlı Değerlendirme

• **Özel Eğitim:** Özel çocukların, özel gereksinimlerini belirlemeğe ve gidermeğe yöneliktir.

• RAM'lar yetkilidir.

• Tanı alan çocuklara BEP Hazırlanır.

• **Mezleki Rehberlik**

• Öğrencilerin alan seçmelerinde, mezlek seçimlerinde, bir üst öğrenim kurumuna yönlendirilmelerinde uygulanan testlerdir.

5) Program Değerlendirme:

• Program değerlendirme taslağın hazırlanması, programın uygulanması, programın etkisine ilişkin yorgılara ulaşma amacıyla yapılır.

BİR ÖLÇME ARACINDA BULUNMASI GEREKEN PSİKOMETRİK NİTELİKLER

• Geçerlilik

• Güvenirlik

• Kullanıluluk

HATA

Ölçüde gözlenen aksaklıkların toplamı.

HATA TÜRLERİ

Sabit Hata

- Her ölçme işleminde aynı miktardaki hata (Terazi ölçümü gibi)

Sistematik Hata

Ölçülen büyüklüğe, öğretmene, koşullara göre oluşan hata

Tezadüfi (Raslantısal)

Sonuçta ortaya çıkan sonuçta pozitif/negatif etki eden hata

Tezadüfi Hataların Kaynakları

1. Öğretmen kaynaklı
2. Ölçme aracı kaynaklı
3. Birey kaynaklı
4. Fiziksel Ortam kaynaklı

* Geçerlilik tüm hata kaynaklarından etkilenir

* Güvenirlilik tezadüfi hatalardan etkilenir.

Korelasyon: En az iki değişken arasında karşılıklı bir ilişki bulunup bulunmadığı, ilişki varsa il ilişkinin yönü ve miktarı hakkında bilgi veren tekniktir.

• r ile sembolize edilir.

• **Pozitif Korelasyon:** İki değişken arasında olan orantılı ilişkidir.

→ Öğretmenin ders yükü ile maddiyatı arasındaki ilişki gibi.

• **Negatif Korelasyon:** İki değişken arasında ters orantılı ilişkidir.

→ Ders süresi ile dikkat arasındaki ilişki gibi.

• **Sıfır Korelasyon (Mükemmel İlişkisizlik)**

İki değişken arasında ilişki olmama durumu

→ Öğretmenin boyu ile maddiyatı arasındaki ilişki gibi.

@fundateacher

GEÇERLİLİK SORGULAMA YÖNTEMLERİ

1. KAPSAM Geçerliliği:

- Başarı testlerinde aranan özelliktir.
- Ölçülmek istenilen davranışların ne kadarının kapsandığı ile ilgilidir.
- Testteki sorular yeterli ve dengeli biçimde konuyu içermeli.
- Kavramlarla sorular abgırdan ilgili olmalı.

Kapsam geçerliliği sorgulanırken:

- Mantıksal / Rasınel yöntemlerle: Uman görüşü ve belirtke tablosu gibi.
- İstatistiksel yöntemlerle: Alanda uzmanların yaptığı istatistikî ölçümlerle

2. ÖLÇÜT DAYANIKLI Geçerlilik:

Ölçme aracından elde edilen puanların ölçüt puanla karşılaştırılmasıyla yapılır.

- 50 ve üzeri sınıfı geçen gibi.

3. YORDAMA Geçerliliği:

- Eldeki geçerli ve güvenilir verilere bakarak, henüz gerçekleşmemiş bir olguya ilişkin yapılan tahmindir.
- Seçme ve yönlendirme amaçlı testlerde (KPS) yordama geçerliliği yüksek olmalıdır.
- Yetenek testleri, mesleki kipilik envanteri vb. yordama yüksek olmalıdır.
- Ölçüt puan testin tahmin etmeye çalıştığı özelliktir.

Yordama geçerliliğinde ölçük belirlenirken:

- Değişkenle ölçme aracı doğrudan ilgili olmalı.
- Ölçüt kararlı olmalı değişimemelidir.
- Nispet ve güvenilir olmalıdır.
- Ölçüt elde edilmesi kolay ve ekonomik olmalıdır.

4. ZAMANDAS Geçerlilik: (Halihazır / Benzer Örnekler / Uygunluk Geçerliliği)

Daha önce geliştirilmiş ve geçerliliğinin yüksek olduğu bilinen bir araca göre alınan ölçüt puan ile yeni ölçme aracı arasındaki ilişkidir.

5. YAPI Geçerliliği:

- Yapı birbirleriyle ilgili olduğu düşünülen belli öğelerin ya da öğeler arası ilişkilerin oluşturduğu bir örüntüdür.
- Kişilik yapılarının incelenmesi ve elde edilen sonuçlara göre yargılan oluşturulması ile ilgilidir.

1.1 GÜVENİRLİK

- Güvenilir bir ölçme aracı aynı özelliklerle ilgili olarak arka arkaya yapılan ölçmelerde yaklaşık olarak aynı sayısal sonuç verir.
- İki ölçüm arasıdaki uyumsuzluklar için gerçek puan, değişkenler incelenmelidir.
- Hata miktarı arttıkça gözlenen puan → gerçek puan farkı artar.

→ Güvenirlilik kararlılık, tutarlılık ve duyarlılık sorunudur.

GÜVENİRLİLİK YÖNTEMLERİ

(Birden Çok Uygulamayla)

1) **TEST-TEKRAR TEST** Belli aralıklarla aynı gruba aynı testin tekrar yapılmasıdır.

- Ölçülen özellik kararlı olmalıdır.
- Zihin yetenekleri, kişilik testleri, ilgi envanterleri, tutum ölçekleri gibi testlerin güvenirlilikleri bu yöntemle ölçülebilir.
- Zaman aralığı bu testlerdeki sorundur.
- Yaş değişimi sorundur.
- Test-tekrar test yöntemi başarı testleri için tercih edilmemektedir.

2) **TEST YARILAMA**

- Test iki eş değer yarıya bölünür ve bireylerin iki yarıdan aldıkları puanlar arasındaki tutarlılık incelenir.

3) **KUDER-RICHARDSON 20 ve 21**

- KR20 - KR21 olarak kovalanır.
- Puanlamanın kategorik olduğu ölme araçları için uygundur.
- 1-0 puanlama ya da iki seçenekli yanıt olan testler gibi.

4) **CRONBACH ALFA**

ölme aracının puanlaması çok kategorili ise bu yöntemle hesaplanabilir.

@fundateacher

GÜVENİRLİLİK VE GEÇERLİLİĞİ ARTIRMA YOLLARI

- 1) Bir testteki madde sayısı arttıkça birimler küçülür, dayanıklılık artar.
 - 2) Puanlayıcı sayısının artması.
 - 3) Puanlama nesnelliği
 - 4) Test maddelerinin homojenliği güvenirliliği artırır.
 - 5) Veri elde edilecek grubun büyük olması
 - 6) Grup yapısının heterojen olması
 - 7) Maddelerin(soru) dil bilgisi kurallarına ve dil kurallarına uygun hazırlanmış olması
 - 8) Öğrencilerin süreçle ilgili yönerge ile güdülenmesi
 - 9) Fiziksel ortam ve uyaranların uygunluğu
 - 10) Sürenin yeterli olması
 - 11) Ölçme iylemini uygun kipiinin davranışlarına dikkat etmesi
 - 12) Maddelerin teste uygun yerleştirilmesi, uygun punto kullanılması, başka hataların olmaması.
- * Güvenirliliğin artması geçerliliği de artırır.

@fundateacher

TEST GELİSTİRME, MADDE TÜRLERİ

TEST TÜRLERİ

- Testin Alan Kipi Sayısına Göre:
 1. Bireysel
 2. Grup
- Uygulanış Süresine Göre:
 1. Süreli
 2. Süresiz
- Testin Ölçtüğü Niteliğe Göre:
 1. Hız Testleri
 2. Güç Testleri
- Değerlendirme Yaklaşımına Göre:
 1. Objektif
 2. Subjektif
- Hazırlanış Biçimine Göre:
 1. Standart
 2. Öğretmen Yapımı
- Veri Toplama Tekniğine Göre:
 1. Performans
 2. Kâğıt - Kalem

TEST GELİSTİRME İŞLEM BASAMAKLARI

Standart Testler İçin

1. Amacın belirlenmesi
2. Kapsamın belirlenmesi ve belirtke tablosu hazırlanması
3. Denemelik maddelerin / soruların yazılması
4. Redaksiyon (kontrol aşaması)
5. Denemelik test formunun hazırlanması
6. Testin uygulanması
7. Test ve madde istatistiklerinin hesaplanması
8. Seçilen maddelerden oluşan nihai formun oluşturulması

Sınıf içi testler içinse.

- Amaç ve davranışların belirlenmesi, konuların listesi
- Sınav günü, sınav süresinin belirlenmesi
- Belirtke tablosu hazırlanması
- Soru türü ve sayısının belirlenmesi

- Soruların görsel dağılımının belirlenmesi
- Soruların yazımında izlenerek yöntemlerin belirlenmesi
- Cevap anahtarları, puanlama
- Yazma ve öğealtıma
- Yönerge hazırlanması
- Uygulama
- Test ve maddeler istatistiklerinin hesaplanması

GELENEKSEL ÖLÇME YÖNTEMLERİ

- Doğru-Yanlış
 - Eşleştirme Maddeleri
 - Çoktan Seçmeli
 - Açık Uçlu Sorular
 - Yazılı yoklama
 - Boşluk doldurma
 - Kısa yanıt
 - Sözlü yoklama
 - Genel Değerlendirme
- Sistematik hata oranı düşük
Puanlama Objektiftir.
Soru olasılığı vardır.
- Cevaplar sınırsız özgürlük içerir.
Hazırlanması kolay.
Puanlama zor.
Kısmen subjektiftir.

@fundateacher

DESTEKLEYİCİ DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARI

- **PORTFOLYO** : Gelişim sürecini ve ürünleri gösteren sistemli ve amaçlı oluşturulmuş öğrenci örnekleri
- Süreci yansıtan portfolyolar
- Ürün yansıtan " " olmak üzere iki türü vardır.

İçeriği:

- Öğretmen kayıtları
- Öğrenci çalışmalar
- Günlükler
- Öğrenciye yazılan mektuplar
- Aileye
- Teyp, video kayıtları

Portfolyo Oluşturma Süreci

Toplama → Seçme → Yayınlama → Sonuç

↓
Nedenleri
açıkladığı
sürece katıl-
dığı kısım.

↓
Sınıf
ortamında

→ Performans Değerlendirme

- Ölç değerlendirme
 - Akron değerlendirme
- } Öğrenci yapar

- Rubrik
 - Kontrol Listesi
 - Derecelendirme Ölçeği
 - Gözlem Formu
- } Öğretmen yapar

İSTATİSTİKLER

- Test İstatistikleri: Ölçme sürecinde bireylerin toplam puanı üzerinden hesaplanır

EĞİTİM İZLEME ARAŞTIRMALARI

• Kavramlar:

- **Başarı / Erişi:** Sunulan bilgilere, içeriğe o eğitimi alan bireylerin ne kadar ulaşabildiğine dair göstergedir.
- **Beceri:** Bilgilerin bir araya toplanıp, doğru bilgilerin seçilmesi ve seçilen bilgilerin doğru kullanımıdır.
- **Okuryazarlık:**
 - Belli alanda doğru bilgileri bulma,
 - Doğru bilgiyi yorultan ayıklama,
 - Temel okuryazarlık becerilerini kullanma,
 - Doğru bilgileri uygun analiz yöntemleriyle kullanma becerisidir.

ULUSLARARASI İZLEME ÇALIŞMALARI

PISA	PIRLS	TIMSS
<ul style="list-style-type: none">• Matematik• Fen• Okuma becerileri	<ul style="list-style-type: none">• Okuma becerileri	<ul style="list-style-type: none">• Matematik• Fen
OECD (3 yılda bir)	IEA (5 yılda bir)	IEA (4 yılda bir)

PISA

- * Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) tarafından geliştirilmiştir.
- * 79 ülke/ekonomi katılım göstermiştir. (2018)
- * 15 yaş grubunu hedef alır.
- * 2000 yılından beri üç yılda bir uygulamaktadır.

Ağırlıklı Alanlar:

- * 2000 → Okuma becerisi
- * 2003 → Matematik okuryazarlığı
- * 2006 → Fen okuryazarlığı
- * 2018 → Okuma becerisi şeklinde aapraz modelleme uygulanır.

- * Ülkemizdeki örneklem seçimi ülkenin sosyo-ekonomik farklılıklarını dikkate alan 12 bölge üzerinden yapılır.

- * Türkiye, PISA 2003 yılından beri katılım gösteriyor.

- * Hedef OECD ortalamasına ulaşmak ve geçmektir.

TIMSS

- * Uluslararası Eğitim Başarıları Değerlendirmesi Kurulup IEA tarafından düzenlenir.

- * Dört yılda bir düzenlenir.

- * 4 ve 8. sınıf öğrencilerine yöneliktir.

- * Matematik ve fen okuryazarlığını programla ilişkilendirerek ölçer.

- * İlk defa 1995 yılında, ülkemizde ise 1999 yılında uygulanmıştır.

* TIMSS yedinci d6ngüsü 64 katılımcı 6lkeyle geliptirilmigtir.

* Her uygulama d6ngüsü icinde sireler birbiri ni besler (Pilot uygulamalar, egilin belirleme vs.)

* PISA'da kullonılan İBB-Dizey-1 olarak adlandırılan 12 b6lgeden tesadüfi seçilen subelerle 6rneklem seçilmektedir.

* T6rkiye'de, diğler 6lkelerdeki gibi onayını zorunlu olmadığından 2019'dan beri 4. sınıf değıl 5. sınıf 6ğrencileri uygulamaya katılır.
(Soru buradan gelebilir. Grafik verilip neden artıř olmuştur? denilebilir)

→ T6rkiye TIMSS'de PISA'ya g6re daha başarılıdır. Çünkü TIMSS eğitim programlarına dayalı 6lçme yapar.

PIRLS

* PIRLS Okuma becerilerini 6lçer.

* IEA tarafından beş yıldı bir uygulanır.

* T6rkiye 2001 ve 2021 yıllarında iki defa katılmıştır.

OECD Sosyal ve Duyguasal Beceriler Araştırması,

* 2017 yılında uygulanmıştır.

* T6rkiye, sadece İstanbul'la katılmıştır.

* 6lç6mler beş fakt6rl6 kurama (Big five model) g6re yapılmaktadır.

* Veri toplanması (veli-6ğrenci-6ğretmen) bilgi toplaması yapılır.

* Kanada, ABD, Türkiye, Kolombiya, Portekiz, Finlandiya, Rusya, Güney Kore, Çin katılmış.

* 10 ve 15 yaş grubuyla çalışılıyor.

* 10 yaş grubu 15'ten baporlu. Çünkü on beş yaş ergenliğe bağlı duygusal gelişim etkileri var.

Okula aidiyet, sanat etkinlikleri, uyatıcılık, okul iklimi, empati düzeyi, duygusal kontrol vs. gibi durumlar ölçülerek sosyal ve duygusal becerilere dayalı veriler elde edilmektedir.

ABİDE

* Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi araştırmasıdır.

* Üst düzey bilişsel becerileri ölçer.

* Ulusal'dır.

TMF-ÖBA

* Türkçe, Matematik - Fen Öğrenci Başarıları İzleme Araştırmasıdır.

* Eğitim programına bağlı kazanımlar, incelenir.